

Det talte ord gælder

Forespørgsel til ministeren for nordisk samarbejde, justitsministeren og social- og integrationsministeren. Af Bertel Haarder (V), Karin Gaardsted (S), Marie Krarup (DF), Jeppe Mikkelsen (RV), Anne Baastrup (SF), Finn Sørensen. (EL), Villum Christensen (LA), Mike Legarth (KF) og Sjúrdur Skaale (JF): Hvad kan ministeren for nordisk samarbejde, justitsministeren og social- og integrationsministeren oplyse om forebyggelse og fjernelse af grænsehindre i Norden?

”Jeg er rigtig glad for, at vi med denne fælles nordiske forespørgselsdebat viser, at fjernelse af grænsehindre mellem de nordiske lande har fået prioritet. Det fremgår allerede af regeringsgrundlaget, og statsministeren gentog det også på mødet med delegationen den 14. marts 2012. Men lad mig sige det igen: Grænsehindre hindrer den fulde virkeliggørelse af det nordiske samarbejde, nemlig at kunne arbejde, studere og handle på tværs af de nordiske grænser. Grænsehindre hører ikke hjemme i det nordiske samarbejde, og der er ikke tvivl om, at de skal fjernes – én for én.

Jeg deltog den 17. april i høringen på Christiansborg om grænsehindre. Det var ikke kun en høring om abstrakte regler, men vi hørte beretninger fra nordiske statsborgere, der personligt havde mærket grænsehindringerne. Vi fik med andre sat menneskeansigt på grænsehindringerne. Vi hørte også om det økonomiske potentiale, der går tabt på grund af grænsehindre og min tanke var: Har vi virkelig råd til dette ressourcspild i disse krisetider? Svaret er naturligvis, at vi aldrig nogensinde har råd til det. Nogle lande mener muligvis, at vi kan bygge toldmure og andre begrænsninger for at beskytte den hjemlige økonomi, men det nordiske svar må være mere åbenhed og øget mobilitet mellem lande.

Der er derfor gode grunde til, at fjernelsen af grænsehindre udgør en central del af det nordiske samarbejde og af den danske regerings politik.

Regeringen ønsker en bred politisk enighed omkring bekæmpelsen af grænsehindre. Vi har med redegørelsen til Folketinget om fjernelse af grænsehindre mellem de nordiske lande givet status for en række prioriterede konkrete grænsehindre samt bud på konkrete videre skridt til fjernelse heraf. Ligeledes skitseres rammerne for en styrket dansk national indsats i forhold til fjernelse af grænsehindre.

Det er håbet, at vi i fælles flok kan løfte de udfordringer, som grænsehindre udgør. Vi må desværre se i øjnene, at de letteste grænsehindre er fjernet, og de mest komplicerede tilbagestår.

Lad mig fremhæve et eksempel fra bilaget til redegørelsen: For at kunne stemme til folketingsvalg og til folkeafstemninger i Danmark skal man i følge grundloven have fast bopæl i riget. Reglerne i folketingsvalglovens er senest ændret i 2004 på baggrund af anbefalinger fra et sagkyndigt udvalg - Valgretsudvalget - med deltagelse af uafhængige statsretskyndige eksperter. Efter en samlet vurdering af de særlige forhold, der gør sig gældende for grænsegængere, konkluderede udvalget, at det ikke ville være foreneligt med grundloven at udvide valgretten for denne gruppe.

Det viser hvilke udfordringer man står overfor, når selveste grundloven udgør en udfordring for mobiliteten. Det betyder dog ikke, at man bare skal

acceptere tingenes tilstand, men det viser, at nogle grænsehindringer er meget svære at fjerne.

Der er intet alternativ til en konstant og ihærdig indsats. Erfaringen viser, at den før eller siden vil give resultater. Tag blot eksemplet med ligpas for bornholmere, der efter mange tovtrækkerier pludselig løste sig.

Regeringen vil derfor indbyde Folketingets partier til et nærmere samarbejde med henblik på at få skabt fremdrift og fastlægge en ambitiøs national indsats for fjernelse af grænsehindringer. Denne nationale indsats skal supplere den nordiske indsats. Regeringen kan derfor støtte Folketingets opfordring til regeringen om snarest at indbyde til forhandlinger med Folketingets partier for at indgå en forpligtende aftale om at fjerne flest mulige hindringer for den frie bevægelighed for borgere og virksomheder inden for Norden.

Hvad skal sådan en aftale og national indsats bestå i?

Den danske indsats bør bestå af tre ben – 1) forebyggelse af grænsehindringer, 2) fjernelse af eksisterende grænsehindringer og 3) information om grænsehindringer.

Kigger vi først på **forebyggelsen af grænsehindringer** vil regeringen arbejde for, at ny lovgivning ikke skaber unødige grænsehindringer for de øvrige nordiske lande og borgerne. Justitsministeren vil om lidt komme nærmere ind på, hvordan dette skal sikres.

Når det angår **fjernelsen af eksisterende grænsehindringer** er der nok at tage fat på. Regeringen tror, at det er nødvendigt at prioritere og fokusere indsatsen for at rydde flest muligt grænsehindringer af vejen. Ellers skyder vi med spredehagl og risikerer, at vi slet ikke løser noget. Regeringen har derfor bedt de centrale aktører på området udarbejde prioriterede lister over grænsehindringer, der bør fjernes i 2012-13. Der er tale om aktører, der dagligt møder grænsehindringer og som ved, hvilke problemer, der er værst. Der vil derfor i 2012-2013 blive taget udgangspunkt i de prioriterede lister, som er udarbejdet af Grænsehindringsforum, Øresundskomiteén og Bornholms kommune. Det er endvidere regeringens overbevisning, at vi navnlig bør vige grænsehindringerne på arbejdsmarkeds- og socialområdet opmærksomhed. Det er især på dette område, der opstår grænsehindringer til gene for mange mennesker og som kan være en hindring for væksten. Regeringen vil derfor også tage udgangspunkt i rapporten udarbejdet af Nordisk Embedsmandskomité for Arbejdsliv og Nordisk Embedsmandskomité for Social- og Helsepolitik. Social- og integrationsministeren vil om lidt nævne eksempler på det arbejde, der foregår indenfor socialområdet for at fjerne grænsehindringer.

Når det angår nordiske tiltag, er det især i min kreds af nordiske samarbejdsministre (MR-SAM) spørgsmålet følges. Det gør det sammen med Grænsehindringsforum. MR-SAM har således bedt om, at Nordisk Ministerråds sekretariat til hvert MR-SAM møde udarbejder en liste over eksisterende grænsehindringer og med anbefalinger om evt. indgriben fra ministrenes side. Samarbejdsministrene afgiver på Nordisk Råds session en redegørelse for arbejdet med grænsehindringer. Folketinget har sammen med

regeringens redegørelse også modtaget seneste nordiske redegørelse sammen med en opdateret statusliste over grænsehindringer, der involverer Danmark.

De nordiske samarbejdsministre besluttede den 22. februar 2012, at der skal udarbejdes en egentlig politik og strategi for bekæmpelsen af grænsehindringer med virkning fra 2014 og løbe tre-fire år ud i fremtiden. Nordisk Råds danske delegation har modtaget nærmere beskrivelse heraf.

Sidst - men ikke mindst - er **information om grænsehindringer** centralt: Der er løbende blevet arbejdet på at nedbringe grænsehindringer. Men det må også erkendes, at de nordiske lande, herunder fx Danmark og Sverige, på nogle områder har forskellige regler og traditioner, som det kan være svært at harmonisere. Derfor er det også vigtigt, at man i de nordiske lande er gode til at informere om reglerne på relevante områder. Hvor der er mulighed for forbedring, vil ministerierne forstærke informationsindsatsen.

Hvordan sikrer vi os så, at der rent faktisk sker fremskridt på området?

Her vil regeringen lægge op til, at indsatsen løbende evalueres, måles samt udvikles. Dette vil typisk kunne gøres i forbindelse med regeringens årlige nordiske redegørelse til Folketinget kort før Nordisk Råds session.

Afslutningsvis vil jeg igen understrege, at regeringen lægger stor vægt på den frie bevægelighed i Norden og ønsker en mere offensiv politik, hvor man styrker indsatsen og forebygger nye grænsehindringer, reducerer antallet af eksisterende grænsehindringer samt informerer borgerne og virksomhederne om de nuværende grænsehindringer.

Jeg håber derfor, at vi i dag i fællesskab kan tage det første skridt til at gøre livet lettere for de nordiske borgere. Borgere og virksomheder skal sættes i centrum, og der skal tages fat om de konkrete eksisterende problemer inden for det nordiske samarbejde. Indsatsen mod grænsehindringer er et vigtigt værktøj i den sammenhæng. Det er vigtigt for de nordiske borgere - og det nordiske samarbejde som sådan - at fokus og fremdrift fastholdes, så der kommer konkrete resultater til gavn for de nordiske borgere. På den måde styrker man Norden, og samtidig synliggør man det nordiske samarbejde.

Jeg vil gerne have lov til at kvittere for alle de positive bemærkninger, der er kommet her i dag.

Jeg er glad for at kunne konstatere, at der er bred enighed om det fælles mål: fjernelse af grænsehindringer.

Det er ikke muligt for mig at kommentere på samtlige specifikke grænsehindringer, men jeg har noteret mig forslagene og kan love, at det kommer til at indgå i regeringens videre arbejde med fjernelse af grænsehindringer.

Nu er det på tide, at vi trækker i arbejdstøjet og starter det konkrete arbejde. Vi har et godt udgangspunkt i regeringens redegørelse og i den kommende Folketingsvedtagelse, der vil udgøre en nyttig ramme for det videre arbejde.

Konkret vil jeg derfor tage skridt til at invitere delegationen inden sommerferien til nærmere forhandlinger med henblik på at indgå en forpligtende aftale om at fjerne flest mulige hindringer for den frie bevægelighed for borgere og virksomheder inden for Norden.

Dette skulle gerne sikre, at Danmark kan indtage en drivende rolle for at videreudvikle det nordiske samarbejde, der understøtter det betydelige potentiale inden for Norden for vækst og beskæftigelse.”